

re vonatkozó újságcikkek

Fodor Tibor
73 éve Rimondtak...
a Rókus Kórház elavult
Hirtel

1949. máj. 21.

Osztályozás

Tárgy 614.441

Idő 1798/1949

Személy

1949 APR 2 L
Hirtel 614.44
Hetvenhárom évvel ezelőtt kimondták:
a Rókus-kórház épülete elavult

A híres kórház regénye Semmelweisről
a Wenckheim „grófok” szanalásáig

A Rókus-kórház regénye akkor indult el, mikor Pest város határára kívül, egy lápos, mocsaras területen, 1711-ben a pestisjárvány emlékére létesítik a mai Rókus-kápolna alapkövét. A betegellátás nehézségei és a szegényházi kérdés megoldása arra ösztönözte a városi tanácsot, hogy a Rókus-kápolna melletti területen kórházal egybekötött szegényházat létesítsen. E körül hosszas vita indult meg, végül is 1781 május 3-án megtörtént az ünnepeles alapkövetétel. 1798 május 23-án pedig megnyiták a kórház kapui a betegek és szegények előtt.

Az egykori leírások szerint a kórház eredeti formájában igen szerény befogadóképességű volt: az épület két emeletről állott, a földszinten 8 szoba volt, 54 ágyval, külső betegek részére, két kisebb szobában pedig rabok kezelésével foglalkoztak. A kórház első emeletén négy szoba volt 47 ágyval férfibetegek, a második emeleten pedig három szoba 41 ágyval nőbetegek részére. Ezenkívül volt még egy szülészoba és 8 ágy a gyermekágyas asszonyok részére. Ezenkívül az épületben még gondoskodtak bizonyos számú szegényházi ápoltról is. A növekedő város szükségleteinek a kórház később már nem tudott eleget tenni és az eredetileg külterületen épült kórház lassan bekeleődött az épülő házrengetegbe. Ezért a kórház épületén meglátszanak az állandó új építkezések, mert ügyszólván minden évben itt, vagy ott kisebb-nagyobb bővítésekre került a sor, és így alakult ki fokozatosan a Rókus-kórház nagyrésze. Ez a magyarázata annak, hogy alig lehet eligazodni a kórház alaprajzán és a Rókus egyáltalán nem hasonlít a mai modern elvek szerint épített kórházakhoz.

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

23. sz.

Pest-Buda-Óbuda egyesítése után megalakult városi tanács 1876-ban kimondotta, hogy a Rókus-kórház épülete elavult, a korszerű követelményeknek nem felel meg és ezért egy új kórház megépítésére van szükség. Tehát 1876-ban határozták el az új Rókus-kórház megépítését és ez a kérdés azóta is állandóan napirenden volt a váltakozó városi magisztrátusok előtt, sőt Budapest társadalmát is megmozdította. Az új Rókus felépítését évről-évre követelték a főváros közigazgatásának különböző testületeiben, hol kérlelve, hol fenyegetve, de az új Rókus még mindig a jövő feladatok egyik megoldására váró problémája maradt.

Az 1920-as években újabb lendülettel láttak neki az új Rókus-kórház felépítésének a gondolatahoz miután a baloldali lapokban leleplező cikkek jelentek meg arról, hogy a főváros szívében fekvő kórházban túrhetetlen állapotok vannak. Patkányok futkosnak a kórtermekben, omladoznak a falak, az ételek megromlanak, a műtőbe becsik az eső és a beteg-

ellátás egyre súlyosabb lesz. Mindenki követelte az új Rókus felépítését és ennek hatása alatt a főváros közgyűlése úgy határozott, hogy lebontják a Rókus-kórházat és helyette a Tisza Kálmán-terem, a Gázművek telken, felépítik a modern fővárosi Központi Kórházat.

Erre a célra 21 millió pengőt irányoztak elő, a kórház megépítésére tervpályázatot írtak ki, megalakult a zsűri, díjakat osztottak, de a kórház továbbra is ott maradt a Rákóczi-úton. A 21 millió pengőt úgy alkarták előteremteni, hogy 5 éven keresztül évi 4 millió pengőt vesznek fel a költségvetésbe az új Rókus-kórház céljaira és 5 év múlva hozzákezdnek az építkezésekhez.

De már az első évben, 1928-ban 4 millió helyett csak 2 milliót irányoztak elő, a következő évben pedig ismét csak 2 millió pengőt. A városházi ellenzék követelésére közben hozzákezdtek az elavult Rókus-kórház épületének felújításához, a kórtermeket rendbehozták, tatarozták, használható állapotba helyezték, a tetőzetet kijavították. Ez a közbeeső intézkedés pedig csak alkalmat adott a főváros jobboldali vezetőségének arra, hogy az új kórház megépítésére előirányzott 4 millió pengőt elvenje eredeti rendeltetésétől és más célokra költse el.

Az akkori kormány elhatározta, hogy a súlyos anyagi gondokkal küzdő Wenckheim grófokon segíteni fog. 5 millió pengő mellett a szanalásukhoz. A fővárossal tehát parancsszóra 4 millió pengővel megvetették a Wenckheim-palotát, 1 millió pengőt pedig az állam adott. A Városházat akkor Wolffék irányították és Csillériék zseniális ötlete nyomán az új Rókus 4 millió pengőjét odaadták Wenckheim grófnak.

A fészabadulás után azonban az újjáépítés során a demokrácia mégis újjáépítette a Rókus-kórházat — a régi helyén. A sérüléseket helyreállították, a kórtermeket korszerűsítették és a kórház dolgozói ma már nemcsak a mennyiségi, hanem a minőségi munkát is igyekeznek egyre jobban kiépíteni és elmélyíteni. A kórház anyagi és szellemi újjáépítése során így érkezett el a jubileárius 1948-as centenárius esztendőhöz. A Rókus-kórház története a fejlődő magyar orvostudományok története is, mert hiszen ebben a kórházban működött az orvostudomány sok kiváló professzora, közöttük Semmelweis, aki a Rókus-szülészeti főorvosa volt.

A főváros központjában épült kórház már ósdiúsága miatt is régen lebontásra érett, bár betegellátás szempontjából ideális fekvésű és nem tehet arról, hogy újjáépülésének toronykórházszerű megoldása már évtizedek óta kísért. A büns régi rendszer a közegészségügyet is csak szólamokban képviselte és csak a maga fasiszta céljait istápolta pénzzel. Így azután az új Rókus-kórház tervei továbbra is csak tervek maradtak 1876 óta...

Fodor Tibor

500.000
pengőért
vették